Dejiny audiovizuálnej produkcie 2

Akademický rok: 2026/2027
Semester: zimný
Vyučujúci: Mgr. Jozef Mergeš, PhD.
Kód predmetu: 1ISMKm/DAVP2/22

Absolvent predmetu dokáže:
- interpretovať intermediálne vzťahy v diskurze audiovizuálnych médií z obdobia po 2. svetovej vojne;
- vymedziť základné ekonomické, technologické a estetické vývojové etapy v oblasti filmu, televízie a nových médií v 2. polovici 20. storočia;
- charakterizovať dynamiku spoločenských procesov súvisiacich s vnímaním audiovizuálnych obsahov v sociálno-kultúrnej praxi;
- zaradiť konkrétne audiovizuálne dielo alebo skupinu diel a jeho autora alebo autorov do dobového kontextu a uvažovať o prínose týchto diel k utváraniu súčasných obsahov v audiovizuálnom prostredí;
- charakterizovať osobitosti jednotlivých filmových smerov a hnutí po 2. svetovej vojne ;
- charakterizovať dejiny filmu a dejiny televízie po 2. svetovej vojne z chronologického hľadiska a v medzinárodnom kontexte;
- interpretovať možnosti uplatnenia súčasných audiovizuálnych multimédií a ich prieniky s tradične vnímanými médiami v sociálno-kultúrnej praxi 21. storočia.

Tematická náplň prednášok a seminárov:

1. Povojnové obdobie v Hollywoode, vzkriesenie európskej kinematografie. Reakcie na povojnový stav spoločnosti – neorealizmus v Taliansku.
2. Povojnový rozvoj televízie v USA a v Európe. Televízia ako konkurent filmu. Formátovanie a zmeny v organizácii televíznych spoločností v priebehu 2. polovice 20. storočia. Rozvoj terestriálneho, káblového a satelitného televízneho vysielania.
3. Autorský a nezávislý film. Koncepcia a rozvoj. Nová vlna v Európe (Francúzsko, Československo).
4. Rozvoj videa a videopriemyslu – nové možnosti filmu a televízie. Hudobný priemysel a jeho aktivity v audiovizuálnom prostredí.
5. Kríza Hollywoodu a pokus o jeho vzkriesenie. Fenomén Blockbuster.
6. Pozícia slovenského filmu v celoeurópskom kontexte 2. polovice 20. storočia.
7. Súčasný stav kinematografie – postmoderna – cykly filmových žánrov a ich miešanie.
8. Estetické, ekonomické a technologické väzby televízie a filmu po digitálnej revolúcii.
9. Multimediálny priestor: internet a videohra ako rozšírenie možností audiovizuálnych médií.

Predmet je ukončený skúškou. V priebehu semestra študent spracuje, prezentuje na seminári a odovzdá (najneskôr 5 pracovných dní pred konaním ústnej skúšky) seminárnu prácu korešpondujúcu so zameraním predmetu (komplexná mediálno-interpretačná analýza filmu nie staršieho ako 15 rokov). *V priebehu skúškového obdobia absolvuje ústnu skúšku. Výsledné*

hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce, ústnej odpovede a hodnotenia aktivity študenta na seminároch (dochádzka + vypracovanie a prezentovanie témy na seminári).

Témy na spracovanie (seminár):

Luis Buñuel, Ingmar Bergman, Akira Kurosawa, Federico Fellini, Alfred Hitchcock, Francois Truffaut, Jean-Luc Godard, Paľo Bielik, Štefan Uher, Juraj Jakubisko, Francis Ford Coppola, Martin Scorsese, Steven Spielberg, Sergio Leone, Roman Polanski, Miloš Forman, Pedro Almodóvar, Luc Besson, Lars von Trier, James Cameron, Quentin Tarantino, David Lynch, Oliver Stone, Tim Burton, Christopher Nolan, Alejandro González Iñárritu, David Fincher, Darren Aronofsky, Denis Villeneuve, Dušan Rapoš, Peter Bebjak.

Odporúčaná literatúra:

BORDWELL, D. a K. THOMPSONOVÁ, 2012. *Umění filmu – Úvod do studia formy a stylu*. Praha: Akademie múzických umění v Praze.

CASETTI, F., 2008. *Filmové teorie 1945 – 1990*. Praha: Akademie múzických umění v Praze.

CIEL, M., 2006. *Pohyblivé obrázky*. Levice: L. C. A.

COOKE, M., 2011. *Dějiny filmové hudby*. Praha: Casablanca a Nakladatelství Akademie múzických umění.

LUKEŠ, J., 2013. *Diagnózy času. Český a slovenský poválečný film*. Bratislava: Slovart.

MACEK, V. a J. PAŠTÉKOVÁ, 2016. *Dejiny slovenskej kinematografie 1896-1969*. Bratislava: SFÚ.

MERGEŠ, J., 2021. Človek ako krajina. In: *Kabinet pre literatúru a kultúru* [online]. Roč. 3, č. 1, s. 26-32 [cit. 15. januára 2022]. Dostupné z: https://www.casopiskabinet.sk/2021/02/clovek-ako-krajina.

MERGEŠ, J., 2012. Dvakrát a dosť...?: remake ako odraz povahy súčasného amerického filmového priemyslu. In*: Cinepur: časopis pro moderní cinefily*. Roč. 19, č. 81, s. 53-59.

MERGEŠ, J., 2014. Esej o farbách a (ne)farbách vo filme. In: *Espes* [online]. Roč. 3, č. 1, s. 26-32 [cit. 15. januára 2022]. Dostupné z: https://espes.ff.unipo.sk/index.php/ESPES/article/view/2/19

MERGEŠ, J., 2015. Jánošík, dobou revidovaný (k poetike filmovej postavy). In: M. SOUČKOVÁ, ed. *K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry po roku 2000 III*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, s. 543-553.

MERGEŠ, J., 2021. Medzi rozprávkou a hollywoodskym animovaným filmom – o rozprávke uväznenej v rodinnom filme. In: I. G. DRZEWIECKA, D. DZIAK, S. KOPČÁKOVÁ a B. ŠIMONOVÁ, eds. *(Po)etika umeleckej tvorby pre deti a mládež*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, s. 316-326.

MERGEŠ, Jozef, 2011. Nehanební bastardi nehanebnou obrodou? Vtedy v nacistami okupovanom Francúzsku... okom Quentina Tarantina. In: *Cinepur: časopis pro moderní cinefily*. Roč. 18, č. 74, s. 60-64.

MITTEL, J., 2019. *Komplexní televize. Poetika současného televizního vyprávění*. Praha: Akropolis.

MONACO, J., 2004. *Jak číst film*. Praha: Albatros.

SZCZEPANIK, P., ed., 2004. *Nová filmová historie*. Praha: Hermann a synové.

TAVINOR, G., 2009. *The Art of Videogames*. Singapore: Blackwell Publishing.

THOMPSONOVÁ, K. a D. BORDWELL, 2007. *Dějiny filmu*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Nakladatelství Lidové noviny.
Časopisy *Kino-Ikon* a *Film.sk*. Portál Profil slovenskej kultúry (Film, Médiá)
Webstránky Čsfd.sk a Kinema.sk.